

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Városszociológia és antropológia

Egyetemi tanév: 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Szociológia és Szociális Munka Kar
1.3. Intézet	Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
1.4. Szakterület	Szociológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Szociológia
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Városantropológia				A tantárgy kódja		ALM1501			
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Dr. PÁSZTOR Gyöngyi egyetemi adjunktus								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Dr. PÁSZTOR Gyöngyi egyetemi adjunktus								
2.4. Tanulmányi év		III	2.5. Félév		5	2.6. Értékelés módja		V	2.7. Tantárgy típusa		Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összórászám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					22
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					18
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					7
Vizsgák					3
Más tevékenységek:					5
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászám					83
3.8. A félév összórászám					125
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Videoprojektor, internet csatlakozás
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Videoprojektor, internet csatlakozás

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	• Szociológiai kutatások tervezése és lebonyolítása (társadalmi adatok gyűjtése, feldolgozása és elemzése) szervezetekben és közösségekben; kulturális kutatások, piackutatások stb. • Társadalmi adatrendszerkezelés; • Társadalmi problémák diagnosztizálása; közpolitikák és szociálpolitikai intézkedések elemzése, alkalmazása és értékelése; • Társadalmi problémák és konfliktusok azonosítása, elemzése (magyarázata) és megoldása szervezetekben és közösségekben; • Pályaorientációs és társadalmi beilleszkedést segítő tanácsadás; • A társadalmi kommunikáció elemzése.
Transzverzális kompetenciák	• A szorgalmas, hatékony, pontos munkavégzésre irányuló stratégiák alkalmazása, valamint a személyes felelősségvállalás az eredményekért, a szakmai etikai kódex elveinek, normáinak és értékeinek alapján; • A csoportos kapcsolattartás technikáinak alkalmazása, empátikus interperszonális kommunikációs képességek és a csapatmunkában megkívánt szerepek vállalása; • Az információforrások és a szakmai képzést támogató kommunikációs eszközök (internetes portálok, szakterületi szoftveralkalmazások, adatbázisok, online kurzusok stb.) hatékony használata román nyelven és egy nemzetközi forgalomban lévő idegen nyelven egyaránt; • Egy nemzetközi forgalomban lévő idegen nyelv használata a szakirodalom tanulmányozásához, tudományos szövegek megírásához és a kutatási eredmények nemzetközi közönség előtti bemutatásához.

6.2. Tanulási eredmények

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Ismeretek	C1. A diák/végzett hallgató megfogalmazza és leírja a társadalomkutatásban használt fogalmakat, elméleteket és paradigmákat az egyének, csoportok, szervezetek, intézmények, társadalmi kategóriák és közösségek szintjén, valamint elemzi ezek kapcsolatát és azokat a módszertanokat, amelyeket a társadalmi struktúra, folyamatok és dinamika vizsgálatához alkalmaznak. C2. A diák/végzett hallgató meghatározza, osztályozza és kiválasztja azokat a módszereket, technikákat és eljárásokat, amelyeket a társadalmi problémák kutatásában és megoldásában használnak. C4. A diák/végzett hallgató megvizsgálja, elemzi, magyarázza és értelmezi a közvélemény áramlatait terepkutatások alapján. C7. A diák/végzett hallgató megfogalmazza a hipotéziseket és operacionalizálja a kulcsfogalmakat az emberi viselkedés, a csoportok, szervezetek és közösségek dinamikájának, valamint a társadalmi és kulturális tendenciák és hatások magyarázatához és értelmezéséhez. C8. A diák/végzett hallgató megmagyarázza és értelmezi a társadalmi valóságot, a társadalmi problémákat és konfliktusokat, valamint azonosítja az ezek megoldásához szükséges erőforrásokat és módszereket. C9. A diák/végzett hallgató megmagyarázza és értelmezi az emberi viselkedést, a munkakapcsolatok dinamikáját és az emberi tőke fejlődését a társadalmi-kulturális változások összefüggésében, figyelembe véve az új technológiák által generált átalakulásokat és a környezeti problémákat.
Képességek	A2. A diák/végzett hallgató azonosítja a társadalmi jelenségek kutatásához és az empirikus adatok gyűjtéséhez megfelelő módszereket, technikákat, eljárásokat és eszközöket. A5. A diák/végzett hallgató azonosítja a kommunikáció sajátosságait társadalmi kontextusban, és kommunikációs stratégiákat dolgoz ki és valósít meg csoportok, szervezetek és közösségek számára. A7. A diák/végzett hallgató innovatív kutatási modelleket dolgoz ki a csoportokban, szervezetekben és közösségekben zajló társadalmi jelenségek és folyamatok vizsgálatához, a bevett módszertanok alkalmazásával. A9. A diák/végzett hallgató projekteket és beavatkozásokat dolgoz ki és valósít meg közösségekben vagy szervezetekben, amelyek elősegítik a társadalmi részvételt és a fenntartható fejlődést, az azonosított szükségleteknek megfelelően.

Felelősség és önállóság	R1. A diák/végzett hallgató elkészíti és értelmezi a diagnózisokat az egyéneket, csoportokat, közösségeket vagy szervezeteket érintő társadalmi problémákkal kapcsolatban. R3. A diák/végzett hallgató elemzi az empirikus adatokat, valamint kritikusán és építő módon értékeli a szociokulturális kutatási megközelítéseket. R5. A diák/végzett hallgató értékeli a társadalmi diagnózisok, programok és politikák kidolgozásának és megvalósításának módjait. R9. A diák/végzett hallgató leírja a feltörekvő technológiák etikai és társadalmi vonatkozásait, valamint olyan politikákat tervez, amelyek biztosítják azok felelős felhasználását a szervezeti környezetben és a közösségekben.
-------------------------	--

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	- A diákok bevezetése a városszociológia és városantropológia főbb kérdéseibe. - A városi jelenségekkel kapcsolatos alapvető gondolatok, értelmezések, fogalmak és magyarázó modellek elsajátítása a kortárs szerzők munkái alapján, különös tekintettel a kritikai megközelítésekre.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- A városelméletek területén alkotó szerzők főbb elméleteinek, fogalmainak és magyarázó modelljeinek ismerete. - A városi jelenségekkel kapcsolatos kritikai szemlélet kialakítása és fejlesztése. - A magyarázó modellek alkalmazása a városi folyamatokra makro- és mikroszinten egyaránt, valamint a városi társadalomelméletekre jellemző szakspecifikus fogalmak megismerése.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A tantárgy programjának a bemutatása, a főbb bibliográfiai források ismertetése, az elvárások tisztázása a diákokkal. A már ismert alapfogalmak átismétlése.	Ismétlés Összefoglaló táblázatok bemutatása	
2. Várostudományok. Bevezetés. Tendenciák és adatok.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
3. Séta a városban: mozaikok – múlt, jelen és jövő.	Városi séta és interaktív beszélgetés a terepen	Az időjárás-körülményektől függően
4. A városszociológia kezdetei. Klasszikusok és városi ökológia.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
5. A városantropológia kezdetei. Falu és város.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	

6. Urbanizmus mint életforma. Tanulmányok a városi életmódról.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
7. Az új városszociológia.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
8. Városi folyamatok: urbanizáció, szuburbanizáció, dezurbanizáció, deindustrializáció, dzsentifikáció.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
9. Lakhatás.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
10. Séta a városban: a lakóterületek rétegződése.	Városi séta és interaktív beszélgetés a terepen	Az időjárás-körülményektől függően
11. Séta a városban: szocialista urbanizmus – lakhatás és ipar.	Városi séta és interaktív beszélgetés a terepen	Az időjárás-körülményektől függően
12. Szegénység és térbeli elhelyezkedés a városi környezetben.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
13. Városi víziók.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
14. Ismételtes, összegzés, beszélgetés a közös munkákról.	Ismételtes Összefoglaló táblázatok bemutatása	

Könyvészet

Kötelező:

Bounds, Michael (2004): *Urban Social Theory: City, Self and Society*, Oxford, New York
Gans, Herbert J. (1962): *Urbanism and Suburbanism as Ways of Life* In: Arnold Rose ed. *Human Behavior and Social Process*, Houghton Mifflin Co., Boston, p. 625-648,
Gottdiener, Mark (1994): *The New Urban Sociology*, McGraw-Hill Inc., New York – San Francisco – St. Louis
Hannerz, Ulf (1980): *Exploring the city. Inquiries towards an urban anthropology*, New York: Columbia University Press.
Pásztor Gyöngyi (2006): *Városszociológia. Elméletek és problémák*, Presa Universitară Clujeană, Kolozsvár.
Szelényi Iván ed., *Városszociológia* Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest,

Kiegészítő:

Michael S. Bassis – Richard J. Gelles – Ann Levine (1989): *The Urban Crisis In Social Problems*, Harcourt Brace Jovanovich, New York p. 185-222
Cătătil Zamfir – Simona Stănescu coord. *Enciclopedia dezvoltării sociale*, Polirom, Iași,
G. Andrusz, M. Harloe, I. Szelényi eds. *Cities After Socialism. Urban and Regional Change and Conflict in Post-Socialist Societies* Blackwell, Oxford, Cambridge
Criss Hamnett (2001): *Social Segregation and Social Polarization In Handbook of Urban Sociology* ed. Ronnan Padison, Sage Publication, London, Thousand Oaks, New Delhi
Hegedűs, József : *Social Housing in Transition Countries*, In: *Social Housing in Europe*, edited: C. Whitehead and K. Scalón, LSE (London School of Economics), 2007, p 165-178
Henri Lefebvre (1991): *The production of space*, Blackwell, Oxford, Cambridge
Jelinek Csaba, Bodnár Judit, Csirfusz Márton, Gyimesi Zoltán szerk. (2013): *Kritikai városkutatás*, L'Harmattan, Budapest
Robert Klanten (2011): *Utopia Forever: Visions of Architecture and Urbanism*, Die Gestalten Verlag.
Ladányi János (2004): *Társadalmi és etnikai csoportok lakóhelyi szegregációja Budapesten, a poszt-kommunista átmenetben* In. WEB

Enzo Mingione (1996): Urban Poverty in the Advanced Industrial World. Concept, Analyses and Debates In. <i>Urban Poverty and Underclass</i> , ed. Enzo Mingione Blackwell Publishers p. 3-41 Neil Brenner (2009) <i>What is critical urban theory?</i> CITY, Vol. 13, NO. 2-3 Pásztor Gyöngyi (2016): "Kertvárosi élet. Álom vagy átok?" In <i>Korunk</i> 2016.1 p. 9-16 Pásztor Gyöngyi - Péter László (2009) "Romanian Housing Problems. Past and Present" In. <i>Studia sociologica</i> 2009-1 p. 79-100		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A tantárgyi program bemutatása, a főbb bibliográfiai források ismertetése, az elvárások tisztázása a diákokkal szemben. A már ismert alapfogalmak átismétlése.	Ismétlés Összefoglaló táblázatok bemutatása	
2. Várostudományok. Bevezetés. Tendenciák és adatok.	Szövegértelmezés, megbeszélés, vita	
3. Séta a városban: mozaikok – múlt, jelen és jövő.	Városi séta és interaktív beszélgetés a terepen	Az időjárás-körülményektől függően
4. A városszociológia kezdetei. Klasszikusok és városi ökológia. Szelényi Iván (1973): Bevezető tanulmány. In: Szelényi Iván (szerk.) <i>Városszociológia</i> , Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, p. 7-40. Burgess, Ernest W. (1973): A városfejlődés: hipotézisek egy kutatási javaslatához. In: Szelényi Iván (szerk.) <i>Városszociológia</i> , Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, p. 147-160.	Szövegértelmezés, megbeszélés, vita	
5. A városantropológia kezdetei. Falu és város. Hannerz, Ulf (1980): <i>Exploring the City. Inquiries Towards an Urban Anthropology</i> , Columbia University Press, New York.	Szövegértelmezés, megbeszélés, vita	
6. Urbanizmus mint életforma. Tanulmányok a városi életmódról. Wirth, Louis (1973): Az urbanizmus mint életmód. In: Szelényi Iván (szerk.) <i>Városszociológia</i> , Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, p. 41-63. Gans, Herbert J. (1962): Urbanism and Suburbanism as Ways of Life. In: Arnold Rose (szerk.) <i>Human Behavior and Social Process</i> , Houghton Mifflin Co., Boston, p. 625-648.	Szövegértelmezés, megbeszélés, vita	
7. Az új városszociológia. Gottdiener, Mark (1994): <i>The New Urban Sociology</i> , McGraw-Hill Inc., New York – San Francisco – St. Louis, p. 147-155.	Szövegértelmezés, megbeszélés, vita	
8. Városi folyamatok: urbanizáció, szuburbanizáció, dezurbanizáció, deindustrializáció, dzsentrifikáció. Michal Bounds (2004): Community, Suburbia and Social Capital. In: <i>Urban Social Theory: City, Self and Society</i> , Oxford, New York, p. 91-113. Pásztor Gyöngyi – Péter László (2007): Szociális és térbeli szegregáció. In: Cătălin Zamfir – Simona Stănescu (szerk.): <i>Enciclopedia dezvoltării sociale</i> , Polirom, Iași. Michael S. Bassis – Richard J. Gelles – Ann Levine (1989): The Urban Crisis. In: <i>Social Problems</i> , Harcourt Brace Jovanovich, New York, p. 185-222. Pásztor Gyöngyi (2016): „Kertvárosi élet. Álom vagy átok?” In: <i>Korunk</i> , 2016/1, p. 9-16.	Szövegértelmezés, megbeszélés, vita	
9. Lakhatás. Hegedüs József (2007): Social Housing in Transition Countries. In: C. Whitehead – K. Scalón (szerk.): <i>Social Housing in Europe</i> , LSE (London School of Economics), p. 165-178.	Szövegértelmezés, megbeszélés, vita	

Pásztor Gyöngyi – Péter László (2007): Lakhatási egyenlőtlenségek. In: Cătălin Zamfir – Simona Stănescu (szerk.): <i>Enciclopedia dezvoltării sociale</i> , Polirom, Iași. Pásztor Gyöngyi – Péter László (2009): „Romanian Housing Problems. Past and Present”. In: <i>Studia Sociologica</i> , 2009/1, p. 79-100.		
10. Séta a városban: a lakóterületek rétegződése.	Városi séta és interaktív beszélgetés a terepen	Az időjárás-körülményektől függően
11. Séta a városban: szocialista urbanizmus – lakhatás és ipar.	Városi séta és interaktív beszélgetés a terepen	Az időjárás-körülményektől függően
12. Szegénység és térbeli elhelyezkedés a városi környezetben. Ladányi János (2004): Társadalmi és etnikai csoportok lakóhelyi szegregációja Budapesten, a posztkommunista átmenetben. In: <i>WEB</i> . Enzo Mingione (1996): Urban Poverty in the Advanced Industrial World. Concept, Analyses and Debates. In: <i>Urban Poverty and Underclass</i> , Blackwell Publishers, p. 3-41. Criss Hamnett (2001): Social Segregation and Social Polarization. In: <i>Handbook of Urban Sociology</i> , Sage Publication, London – Thousand Oaks – New Delhi.	Szövegértelmezés, megbeszélés, vita	
13. Városi víziók. Robert Klanten (2011): <i>Utopia Forever: Visions of Architecture and Urbanism</i> , Die Gestalten Verlag.	Szövegértelmezés, megbeszélés, vita	
14. Ismétlés, összegzés, beszélgetés a munkákról.	Ismétlés Összefoglaló táblázatok bemutatása	

Könyvészet

Michael S. Bassis – Richard J. Gelles – Ann Levine (1989): *The Urban Crisis In Social Problems*, Harcourt Brace Jovanovich, New York p. 185-222

Cătălin Zamfir – Simona Stănescu coord. *Enciclopedia dezvoltării sociale*, Polirom, Iași,

G. Andrusz, M. Harloe, I. Szelényi eds. *Cities After Socialism. Urban and Regional Change and Conflict in Post-Socialist Societies* Blackwell, Oxford, Cambridge

Criss Hamnett (2001): *Social Segregation and Social Polarization In Handbook of Urban Sociology* ed. Ronnan Padison, Sage Publication, London, Thousand Oaks, New Delhi

Hegedüs, József : *Social Housing in Transition Countries*, In: *Social Housing in Europe*, edited: C. Whitehead and K. Scalton, LSE (London School of Economics), 2007, p 165-178

Henri Lefebvre (1991): *The production of space*, Blackwell, Oxford, Cambridge

Jelinek Csaba, Bodnár Judit, Csirfusz Márton, Gyimesi Zoltán szerk. (2013): *Kritikai városkutatás, L'Harmattan*, Budapest

Robert Klanten (2011): *Utopia Forever: Visions of Architecture and Urbanism*, Die Gestalten Verlag.

Ladányi János (2004): Társadalmi és etnikai csoportok lakóhelyi szegregációja Budapesten, a poszt-kommunista átmenetben In. *WEB*

Enzo Mingione (1996): *Urban Poverty in the Advanced Industrial World. Concept, Analyses and Debates In. Urban Poverty and Underclass*, ed. Enzo Mingione Blackwell Publishers p. 3-41

Neil Brenner (2009) *What is critical urban theory?* CITY, Vol. 13, NO. 2-3

Pásztor Gyöngyi (2016): “Kertvárosi élet. Álom vagy átok?” In *Korunk* 2016.1 p. 9-16

Pásztor Gyöngyi - Péter László (2009) “Romanian Housing Problems. Past and Present” In. *Studia sociologica* 2009-1 p. 79-100

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy tartalma tükrözi a városszociológiai kutatás aktuális irányzatait, és választ ad a tudományos közösség és a szakmai szervezetek által megfogalmazott igényekre.
- A feldolgozott témák relevánsak olyan munkáltatók számára, akik a közsféra, a városfejlesztés, az alkalmazott kutatás vagy a civil szervezetek területén tevékenykednek.
- A kritikai elemzésre és a városkutatási eszközökre helyezett hangsúly elősegíti a végzett hallgatók munkaerőpiaci integrációját.
- A tantárgy előmozdítja a munkavégzés és a társadalomkutatás etikai normáinak betartását a városi beavatkozások kontextusában.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A kurzuson és a szemináriumon tárgyalt elméletek és módszerek ismerete.	Vizsga	20%
	Az ismeretek felismerésének és alkalmazásának képessége a kvalitatív kutatások tervezésében	Vizsga	40%
10.5 Szeminárium / Labor	Aktív részvétel a szemináriumi tevékenységekben	Folyamatos értékelés	10%
	Szemináriumi dolgozat elkészítése és bemutatása	Folyamatos értékelés	30%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Legalább 5-ös jegy az írásbeli vizsgán • A szemináriumi tevékenységek minimum 50%-án való részvétel • A plágiumot az egyetemi szabályzatnak megfelelően szankcionálják, beleértve a plágiumgyanús dolgozat pontszámának megvonását is.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

A fenntartható fejlődés általános ikonja								
1 A SZEGÉNYSÉG MEGSZÜNTETÉSE	2 AZ ÉHEZÉS MEGSZÜNTETÉSE	3 EGÉSZSÉG ÉS JÓLLÉT	4 MINŐSÉGI OKTATÁS	5 NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG	6 TISZTA VÍZ ÉS KÖZEGÉSZSÉGSÜGY	7 MEGFIZETHETŐ ÉS TISZTA ENERGIA	8 TISZTESSEGES MUNKÁK ÉS GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS	9 IPAR, INNOVÁCIÓ ÉS INFRASTRUKTÚRA
10 EGYENLŐTLENSÉGEK CSÖKKENTÉSE	11 FENNTARTHATÓ VÁROSKOK ÉS KÖZSÉGEK	12 FELELŐS FOGYASZTÁS ÉS TERMELÉS	13 FELLEPÉS AZ ÉGHJÁLATVÁLTOZÁS ELLEN	16 BÉKE, IGAZSÁG ÉS ERŐS INTÉZMÉNYEK				

Kitöltés időpontja:
2025. 04. 28.

Előadás felelőse:
Dr. PÁSZTOR Gyöngyi

Szeminárium felelőse:
Dr. PÁSZTOR Gyöngyi

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. 05. 06.

Intézetigazgató:
Dr. LÁSZLÓ Éva